gemeente
Barneveld

Aandachtsgebied: Dienstverlening
Team Bestuursondersteuning
E-mailadres: F.opdeHaar@barneveld.nl
Telefoonnummer: 06-30640638

Raadsvoorstel nr. 4295
Barneveld, 20-8-2025
Portefeuillehouder: W. Oosterwijk

Onderwerp: Invoering reclamebelastingverordening voor bedrijventerrein Harselaar ten behoeve van ondernemersfonds Harselaar

**Samenvatting raadsvoorstel**

Voor het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Harselaar is het noodzakelijk dat de samenwerking tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en de gemeente wordt geïntensiveerd. Er zijn middelen nodig om hier invulling aan te kunnen geven. Tot nu toe wordt door bedrijven aan beveiliging en andere projecten op vrijwillige basis bijgedragen en profiteren bedrijven die niet bijdragen wel van de activiteiten die hieruit voortkomen. Door het instellen van een reclamebelasting betalen alle bedrijven mee aan verbeteringen op het gebied van veiligheid, beheer, uitstaling, en belangenbehartiging. Zowel de Barneveldse Industriële Kring als de Stichting Beveiliging Harselaar staan achter het instellen van een reclamebelasting.

Aan de raad,

**Gevraagde beslissing**:

1. In te stemmen met het vaststellen van de Verordening Reclamebelasting Harselaar 2026

**1. Inleiding**

Fysiek gezien bestaat het bedrijventerrein Harselaar uit openbare ruimte die in eigendom van de gemeente is en een hoeveelheid particuliere kavels. Het aantrekkelijk houden van een toekomstbestendige werklocatie is een verantwoordelijkheid van overheid en bedrijven. Ten aanzien van bedrijventerrein Harselaar wordt op een aantal fronten al goed samengewerkt tussen gemeente en met name de Barneveldse Industriële Kring (BIK) en de Stichting Collectieve Beveiliging Bedrijventerrein Harselaar (SCBBH). Echter zijn slechts een deel van de bedrijven aangesloten bij de BIK en SCBH. De overige bedrijven profiteren wel mee van de activiteiten die BIK en SCBBH ontplooien op het gebied van belangenbehartiging, overleg met de gemeente over ontwikkelingen op het terrein zoals uitbreiding, revitalisering, beheer/uitstraling, infrastructuur, bereikbaarheid maar ook op het gebied van energievoorziening, camerabewaking en surveillance. De niet aangesloten bedrijven worden ook wel “free-riders” genoemd.

In het centrum van Barneveld functioneert al 15 jaar met succes een reclamebelasting waarbij de middelen beheerd worden voor COB (Centrum Ondernemers Barneveld) en besteed worden door BMV (Barneveldse Middenstand Vereniging).
Op bedrijventerrein ”De Briellaerd” functioneert al 8 jaar succesvol een collectieve aanpak via een BIZ-regeling (Bedrijveninvesteringszone) ook daar gaat het om een collectieve aanpak van veiligheid, schoon, heel, veilig en uitstraling.
Voor Harselaar wordt voor reclamebelasting gekozen omdat de gemeenteraad meer ruimte heeft om hieraan zelf invulling te geven dan bij de nationale BIZ-regeling waar meer landelijke wettelijke kaders een rol spelen.

De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) heeft eind 2023 een advies uitgebracht over verduurzaming en toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. Zij geeft aan dat samenwerking op de bedrijventerreinen een essentiële voorwaarde is, om dat te kunnen bereiken. Het rapport treft u als bijlage 2 bij dit raadsvoorstel aan.

Ook de provincie onderstreept dit advies door projecten die deze samenwerking bevorderen actief te ondersteunen. Hier is in dit traject ook gebruik van gemaakt, zie de paragraaf financiën.
*(Uit beleidsdocument Toekomstbestendige Bedrijventerreinen Provincie Gelderland: "Met deze aanpak richten we ons zowel op het verder brengen van projecten als op het verbeteren van het zogeheten 'organiserend vermogen'. Dat wil zeggen dat de samenwerking en organisatie op het bedrijventerrein structureel goed op orde is.")*

Hieronder de ervaringen van een Barneveldse ondernemer die ook een bedrijf in Veenendaal heeft waar al langer een ondernemersfond op basis van reclamebelasting functioneert.

| **Voordeel** | **Concreet effect** |
|---|---|
| Bundeling van middelen | Grotere projecten mogelijk, eerlijke kostenverdeling |
| Veiligheid & uitstraling | Cameratoezicht, toezicht, goed onderhoud, hogere vastgoedwaarde |
| Professioneel parkmanagement | Eén aanspreekpunt, betere coördinatie met gemeente en diensten |
| Samenwerking ondernemers | Sterker netwerk, meer invloed en draagvlak |
| Collectieve inkoop | Lagere kosten voor energie, afval, glasvezel, beveiliging, cybersecurity |
| Duurzaamheid & innovatie | Gezamenlijke energieprojecten, subsidies benutten |
| Concurrentiepositie versterken | Aantrekkelijk voor klanten, medewerkers en investeerders |
| Continuïteit & eerlijkheid | Geen free riders, structurele financiering van projecten |

**2. Beoogd effect**

Om het bedrijventerrein toekomstbestendig te maken en te houden moet er meer worden samengewerkt tussen alle bedrijven op het terrein. Het instellen van Parkmanagement is daarvoor het geschikte middel waarbij de parkmanager, in opdracht van het bestuur van de Stichting Ondernemersfonds Harselaar, de onderlinge contacten onderhoud, behoeften/kansen inventariseert en hierop collectieve projecten organiseert of aanjaagt.

**3. Argumenten**

*3.1 In te stemmen met het vaststellen van de Verordening Reclamebelasting Harselaar*

De reclamebelasting wordt geheven voor openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Indien een bedrijf niet beschikt over een dergelijke openbare aankondiging dan is belastingheffing niet mogelijk.

In de voorbereiding is veel tijd besteed aan het gesprek met de bedrijven: wat zijn de activiteiten waar zij baat bij kunnen hebben, waar moeten alle bedrijven in het gebied voor betalen, wat valt er buiten, wat de hoogte is van de bijdrage en wat is een reclame-uiting.
Uiteindelijke zijn de volgende items in het pakket gekomen:

- Schoon, heel, veilig, uitstraling, kwaliteit van het complete gebied
- Collectieve bewaking
- Collectieve belangenbehartiging en ontwikkeling collectieve projecten

De thema's zijn begroot en teruggerekend naar een gestaffelde bijdrage naar WOZ waarde.

Een belangrijk aandachtspunt uit de gesprekken was of de belasting ook weer kan worden beëindigd, mochten de beoogde resultaten niet voldoende zijn. Daarom wordt nu voorgesteld om in het derde jaar een brede evaluatie te houden en op grond daarvan te besluiten om al dan niet aan u als raad voor te stellen de reclamebelasting te beëindigen. Als na 3 jaar uit de evaluatie blijkt dat er onvoldoende resultaat is behaald wordt aan de raad voorgesteld om de belastingmaatregel te beëindigen.

Om de besluitvorming in uw raad te ondersteunen is het draagvlak voor een ondernemersfonds op Harselaar gepeild via collectieve bijeenkomsten en individuele gesprekken.

Op basis van deze propositie is ondernemers gevraagd een ondersteuningsverklaring te ondertekenen.

Op het totaal van bereikte ondernemers (233 ondernemers die naar schatting goed zijn voor ongeveer 270 panden) is dus 43% (100 van 233) uitgesproken voor de vorming van het ondernemersfonds. Deze ondernemers zijn ongeveer goed zijn voor 45% van alle panden op de Harselaar (124 van de ongeveer 270 panden). Hier zit de afwijking in dat sommige van de 233 gesproken ondernemers meerdere panden of meerdere bedrijven heeft. Zie verder bijlage rapport draagvlakonderzoek.

De opbrengst van de reclamebelasting wordt via een subsidie (minus de perceptiekosten van de gemeente) uitgekeerd aan de nog op te richten Stichting Ondernemersfonds Harselaar (SOH). Op deze wijze zijn de inkomsten en de uitgaven van het ondernemersfonds geborgd en is controle op de besteding van de middelen verzekerd.

In de beschikking wordt opgenomen dat de stichting jaarlijks een subsidie aanvraagt op basis van een activiteitenplan voor het volgende kalenderjaar. Tevens wordt na afronding van het kalenderjaar een verantwoording van de bestedingen opgesteld en ter goedkeuring aan de gemeente voorgelegd. Vanwege een efficiënte afhandeling van de subsidie aanvraag en verantwoording kan dit plaats vinden door de betreffende concerndirecteur in overeenstemming met het mandaatbesluit.

**4. Kanttekeningen**

Niet alle ondernemers zijn voorstander van een collectief ondernemersfonds door een verplichte bijdrage via een reclame belasting. Voorwaarde voor de reclamebelasting is dat men beschikt over een reclame-uiting. Dat zou kunnen betekenen dat men de reclame-uitingen op het pand verwijderd. Een andere mogelijkheid is in te spreken bij de raad gedurende het besluitvormingsproces. Kortom er zullen waarschijnlijk ook bezwaren worden geuit vanuit een aantal ondernemers op bedrijventerrein Harselaar.

Het college vindt echter een hechtere samenwerking, beginnend met een aantal basisactiviteiten belangrijk voor de toekomst van het bedrijventerrein, zodat het een aantrekkelijke vestigingsplaats blijft voor de huidige en toekomstige bedrijven. Hiervoor zijn middelen nodig. Het ondernemersfonds van en voor bedrijven kan hier invulling aan geven.

In de optiek van de gemeente is deze aanpak een gezamenlijk publiek en privaat belang waarvan het profijt uiteindelijk grotendeels bij de bedrijven zal liggen; daarom is het ook redelijk hiervoor een bijdrage te vragen en die niet uit algemene publieke middelen te willen voorzien. Deze maatregel ontslaat de gemeente op geen enkele wijze van de verantwoordelijkheid om haar publieke rol te vervullen in de openbare ruimte en de veiligheid op bedrijventerrein Harselaar.

**5. Financiën**

Zoals aangegeven zal de reclamebelasting worden gebaseerd op de WOZ waarde van de panden waarop zich reclame bevindt. De WOZ-waarde van de panden wordt jaarlijks aan het begin van het belastingjaar bij een WOZ-beschikking vastgesteld. De WOZ-beschikking staat open voor bezwaar en beroep.

Vanuit de uitgevoerde nulmeting, die in juli is uitgevoerd door het controlebureau Legitiem, is een voorlopige inschatting gemaakt van de verwachte opbrengst. Uitgaande van de ontwikkelde staffel wordt een opbrengst ingeschat van ca. € 250.000,-. Enige voorbehoud is echter nog op zijn plaats aangezien er nog diverse panden nader onderzocht dienen te worden. Daarnaast vinden er vanaf heden wijzigingen plaats binnen het gebied die zijn doorwerking zal hebben in de op te leggen reclamebelasting. Deze kunnen opbrengst verhogend maar ook opbrengst verlagend zijn.

Er is een dusdanige staffel ontwikkeld dat de jaarlijkse kosten voor het ondernemersfonds en de perceptie kosten uit de belastingopbrengst kunnen worden gedekt. Voor de gemeente verloopt deze aanpak kostenneutraal.
Uiteindelijke is door de stuurgroep voor de volgende staffeling gekozen

| WOZ waarde | Heffing |
|---|---|
| Tot € 750.00 | € 300 |
| € 750.001 tot € 5.000.000 | € 1100 |
| Vanaf € 5.000.001 | € 1800 |

Bedrijven die nu lid zijn van de BIK of deelnemen aan SCBBH hoeven instelling van de reclamebelasting niet meer separaat aan BIK en SCBBH bij te dragen

Voor de uitvoering van de reclamebelasting wordt door de gemeente het belastinginstrumentarium beschikbaar gesteld. Onder de perceptiekosten vallen alle kosten van de werkzaamheden die nodig zijn om belastingaanslagen samen te stellen (vb. inventarisatie en mutaties) , de bezwaarbehandeling en de invordering van de belastingaanslagen.

De kosten voor het draagvlak onderzoek en de voorbereiding zijn gedekt uit een eenmalige post van € 50.000,- in de begroting 2024 en een subsidie van de provincie van € 50.000,- om de samenwerking op bedrijventerreinen te bevorderen.

**6. Participatie en communicatie**

a) Participatie

Van af het begin van het idee zijn de BIK en de SCBBH bij de ontwikkeling van het project betrokken geweest. BIK en team EZ hebben samen een werkbezoek gebracht aan de bedrijvenvereniging/parkmanagement Veenendaal waar al langer een ondernemersfonds goed functioneert en dat door Provincie en Rijk als wenselijk voorbeeld wordt genoemd. Er is voor de begeleiding van de draagvlakpeiling een stuurgroep gevormd vanuit BIK, SCBBH en gemeente onder voorzitterschap van de wethouder economische zaken.

b) Communicatie
Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd om de bedrijven, ondernemers mee te nemen in de aanpak en het gewenste resultaat, daarnaast zijn veel bedrijven individueel bezocht. In het ondernemersblad Business in Barneveld heeft de wethouder het project een aantal keren toegelicht. Meer dan 4000 bedrijven in de gemeente Barneveld ontvangen dit blad 6 keer per jaar.

Na vaststelling van het besluit zal deze op de gebruikelijke wijze worden bekend gemaakt.

**7. Vervolgstap**

Als de raad instemt met het instellen van de reclame belasting wordt begin 2026 de belasting geheven.
De BIK en SCBBH gaan vervolgens de Stichting Ondernemersfonds Harselaar (SOH) oprichten en bestuurlijke en uitvoerend inrichten. De gemeente heeft hier geen verantwoordelijkheid in en neemt niet deel in de stichting.

SOH gaat een jaarplan en een subsidieaanvraag opstellen en deze bij de gemeente indienen.

**8. Bijlagen**

1. Verordening Reclamebelasting Harselaar
2. Rapport draagvlakonderzoek
3. Rapport Raad voor de Leefomgeving: Samenwerken, kiezen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen
4. Brief besturen Barneveldse Industriële Kring en Stichting Collectieve Beveiliging Bedrijventerrein Harselaar

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

de burgemeester,

J. van der Tak

de secretaris,

W. Wieringa